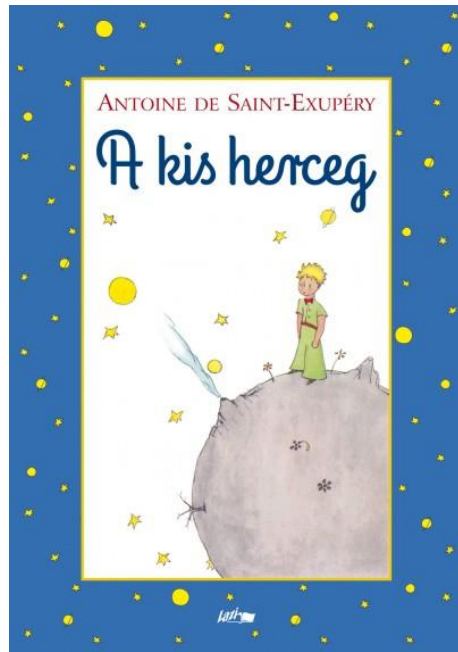

A FŐNÉV

FOGALMA ÉS FELOSZTÁSA

A FŐNÉV

- A főnév élőlényeket, élettelen tárgyakat, gondolati dolgokat nevez meg. Lehet konkrét és elvont.
- Két fajtája van a köznév és a tulajdonnév.
- róka és Vuk

I. A köznév fajtái:

a) egyedi név: kutya, asztal, csésze stb.

b) gyűjtőnév: egyes számban is több dolgot jelöl.

Pl. erdőség, nyáj, konda, csorda, falka, katonaság, osztály, csapat stb.

c) Anyagnév: egynemű anyagokat jelöl.

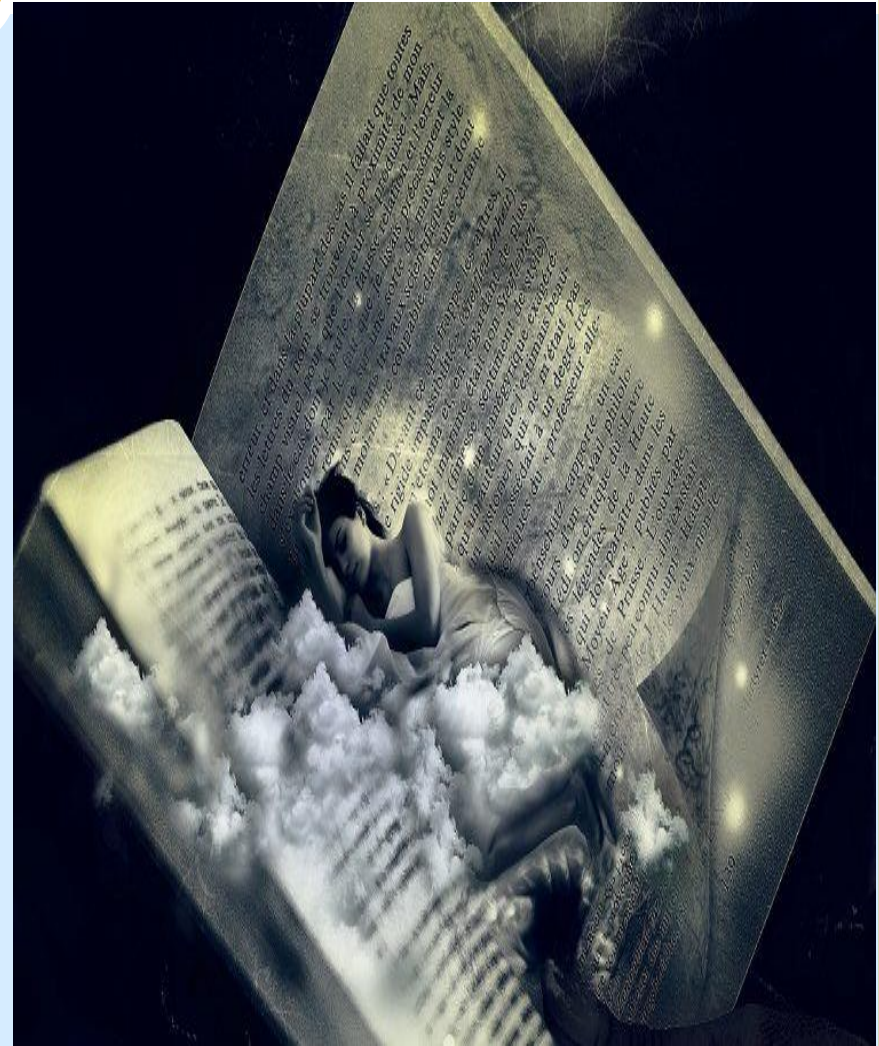
Pl. • fűszerek: só, cukor, bors, paprika stb.

• Fa, üveg, fém, műanyag, porcelán stb.

I. A köznév fajtái:

- d) Elvont főnév: nem kézzelfogható fogalmak, pl. barátság, harag, irigység, gyűlölet, szeretet, béke, jószág, álmom stb.

II. A tulajdonnevek és helyesírásunk:

Élőlények, élettelen
dolgok, fogalmak saját,
megkülönböztető neve.

A tulajdonnév fajtái:

❖ 1. Személynév:

- Minden tagját nagy kezdőbetűvel írjuk.

Pl.: Brigitta, Elvira,
Orsolya, József, Mária

- Kisbetűvel írjuk a címeket és rangokat.

Pl.: gróf Széchenyi István,
prof. Kiss Attila, dr.
Szabó Katalin Ingrid, ifj.
Kovács István

A tulajdonnév fajtái:

2. Állatnév: a személynevekhez hasonlóan nagy kezdőbetűvel írjuk, pl.: Bodri, Cirmos, Bimbó

3. Intézménynév: minden tagja nagy kezdőbetű, kivéve: és, a, az. Pl.: IV. Béla Általános Iskola és Óvoda, Hunyadi János Általános Iskola

4. Márkanév: minden tagját nagy kezdőbetűvel írjuk. Pl.: Opel, Nike, Milka, Coca Cola stb.

5. Csillagnév: minden tagját nagy kezdőbetűvel írjuk.

Pl.: Mars, Plútó, Jupiter

A tulajdonnév fajtái:

- 6. Címnév:

- a) Állandó cím:

- Minden kezdőbetűje nagy, kivéve az és.

Pl.: Családi Kör, Jó Pajtás,
Élet és Irodalom

- b) Egyedi cím:

- Csak az első kezdőbetűje nagy, kivéve, ha tulajdonnév szerepel benne.

- Pl.: A Pál utcai fiúk, A szegény ember kertje

Irodalmi alkotások és más műalkotások,
folyóiratok, műsorok címe.

A tulajdonnév fajtái:

7. Földrajzi nevek:

a) Egybeírjuk:

- országnév: Szerbia
- városnév: Szabadka
- falunév: Csantavér
- országrész, városrész:
Vajdaság, Belváros

- b) Különírjuk:
 - Hivatalos államnév:
Szerb Köztársaság
 - Tér, út, utca, köz:
Kossuth Lajos utca, Spliti fasor
 - Megyék: Csongrád megye

Kötőjellel írjuk:

- *Ha világtájakat kötünk a földrajzi névhez:*

Pl.: Észak-Európa, Dél-Alföld

- *Természeti földrajzi tájak:*

Pl.: Dunántúli-dombság, Germán-alföld

- *Tavak, patakok:*

Pl.: Palicsi-tó, Csele-patak.

Kivétel: Balaton tó, Duna folyó

A hidak helyesírása:

- Kötőjellel, ha a nevük birtokviszonyt jelöl, pl. melyik folyó hídja: Duna-híd, Tisza-híd
- Különírjuk minden más esetben, pl. Szabadság híd, Margit híd
- Egybe, ha a nevét a felépítő anyagáról kapta. Pl. Lánc híd

Eredetileg: Széchenyi-lánc híd

Gyakoroljunk!

Dr. Rajzli Ilona – Kávai Bózsó Ildikó: MAGYAR NYELV, Gyakorló nyelvtan az általános iskolák 6. osztálya számára (40. oldal)

2. A következő versrészletben húzd alá a főneveket, majd csoportosítsd őket!

Ugrótáncot jókedvemből,
édes rózsám járok,
országút visz Fehérvárig,
széles a két árok.
Így tedd rá, úgy tedd rá,
Rozika, Terike, Marcsa,
kinek nincsen tíz tallérja
kötőféket tartsa.

(Weöres Sándor: Magyar etűdök 27)

Köznevek: *ugrotáncot, rózsám, országút, árok, tallérja, kötőféket*

Tulajdonnevek: *Fehérvárig, Rozika, Terike, Marcsa*

Gyakoroljunk!

Dr. Rajzli Ilona – Kávai Bózsó Ildikó: MAGYAR NYELV, Gyakorló nyelvtan az általános iskolák 6. osztálya számára (41. oldal)

4. Fejezd ki köznévvvel a következő tulajdonneveket!

Európa, Amerika

kontinens

Szerbia, Magyarország

ország

Újvidék, Szabadka

város

Tisza, Duna

folyó

Gyakoroljunk!

Dr. Rajzli Ilona – Kávai Bózsó Ildikó: MAGYAR NYELV, Gyakorló nyelvtan az általános iskolák 6. osztálya számára (42. oldal)

4. Pótold a következő köznevekből a j vagy ly betűket!

tolvaj, karvaly, fürj, kastély, tengely, sóhaj, ünnepély, lakáj, zsivaj, jégpálya, tejföl, mélység, süllyedés, selyem, ibolya

Gyakoroljunk!

Dr. Rajsli Ilona – Kávai Bózsó Ildikó: MAGYAR NYELV, Gyakorló nyelvtan az általános iskolák 6. osztálya számára (43. oldal)

6. Egészítsd ki az alábbi mondatok hiányzó kezdőbetűit!

A tanév **s**zeptember elejétől **j**únius közepéig tart. A téli szünet **k**arácsony előtt kezdődik és az **ú**jévet követő héten is tart még.

A kislányok **h**úsvét **h**étfőjén várják a locsolókat.

Minden évben **m**árcius 15-én a 48-as **s**zabadságharcról és forradalomról emlékezünk meg.

Figyelemfelkeltő pannókat készítünk a **v**íz **v**ilágnapja alkalmából.

Összefoglalás

A FŐNÉV

Élőlények neve:

pl.: fiú, ember, Anna, postás, zsiráf, Vuk, fű

Tárgyak neve:

pl.: autó, könyv, kulcs, ház, ablak, furulya

Gondolati dolgok neve:

pl.: öröm, harag, tündér, erő, ünnep, álom

A főnév fajtái

A köznév

pl.: lány, állat, róka,
folyó, iskola, újság

A tulajdonnév

pl.: Éva, Duna, Mátra,
Szivárvány, Micimackó

Többes számú főnevek

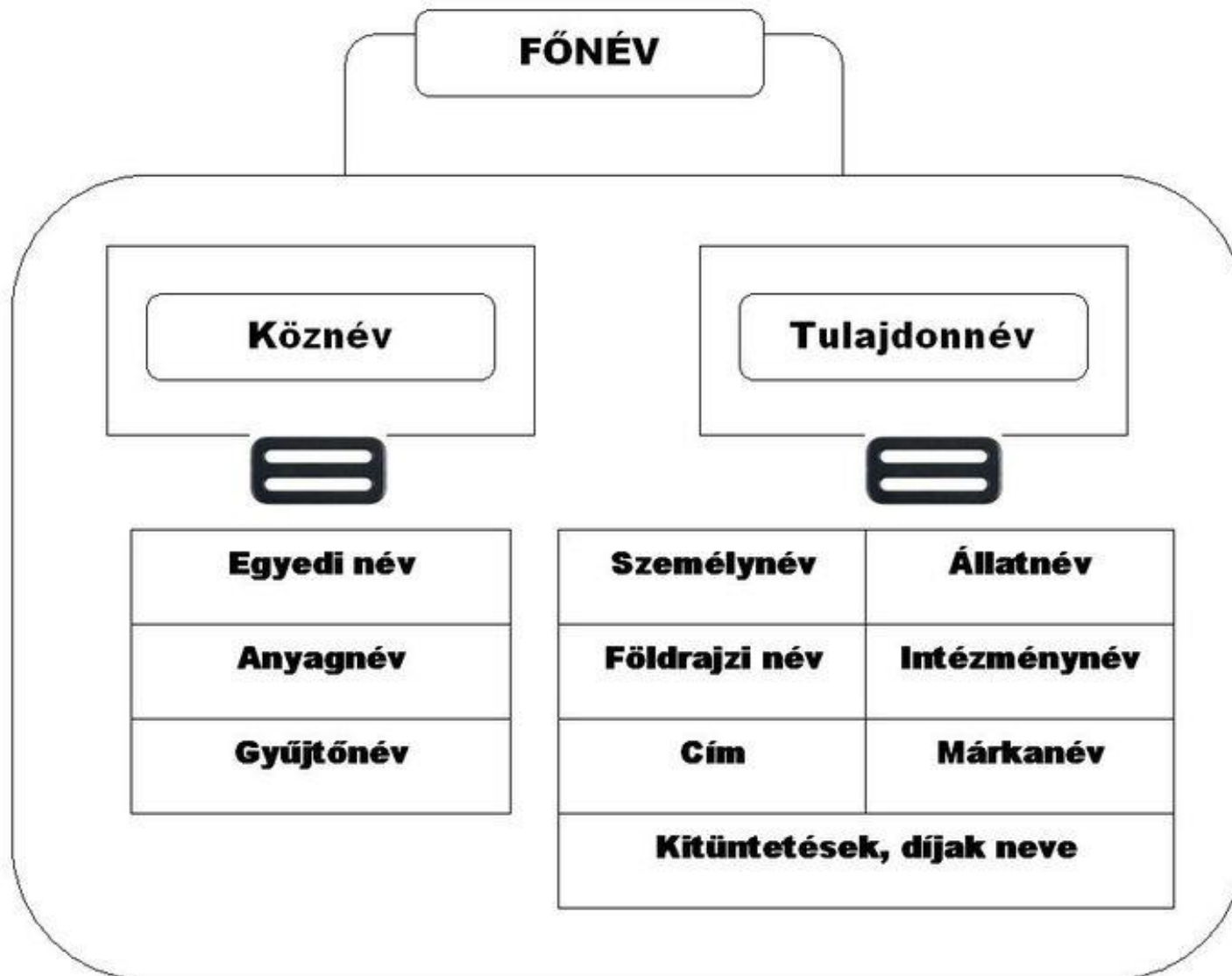
fá**k**, tüze**k**, lova**k**, bokro**k**

Ragos főnevek

kerte**t**, kert**be**, kert**ben**,
kert**ből**, kert**tel**, kertr**ől**

Összefoglalás

Házi feladat

Dr. Rajsli Ilona – Kávai Bózsó
Ildikó: MAGYAR NYELV, Gyakorló
nyelvtan az általános iskolák 6.
osztálya számára (40. -41.oldal)

1., 3., feladat

Dr. Rajsli Ilona – Kávai Bózsó Ildikó:
MAGYAR NYELV, Gyakorló nyelvtan
az általános iskolák 6. osztálya
számára (42. oldal)

2., 3., feladat

Köszönöm a figyelmet!

